

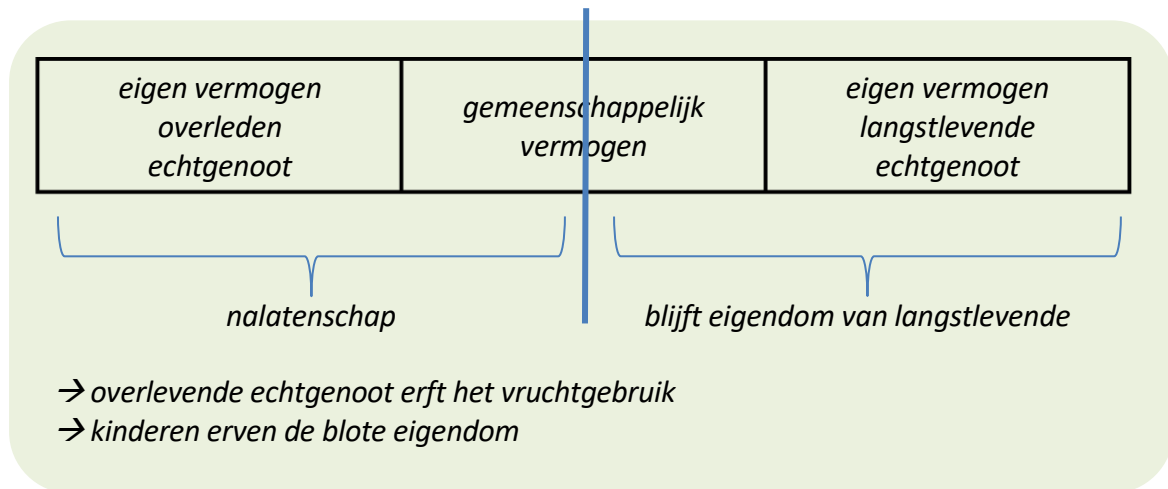
Successie & Zorgvolmacht

uiteenzetting voor Neos Kasterlee
Ontmoetingscentrum Kasterlee (De Pit) - 17 november 2025

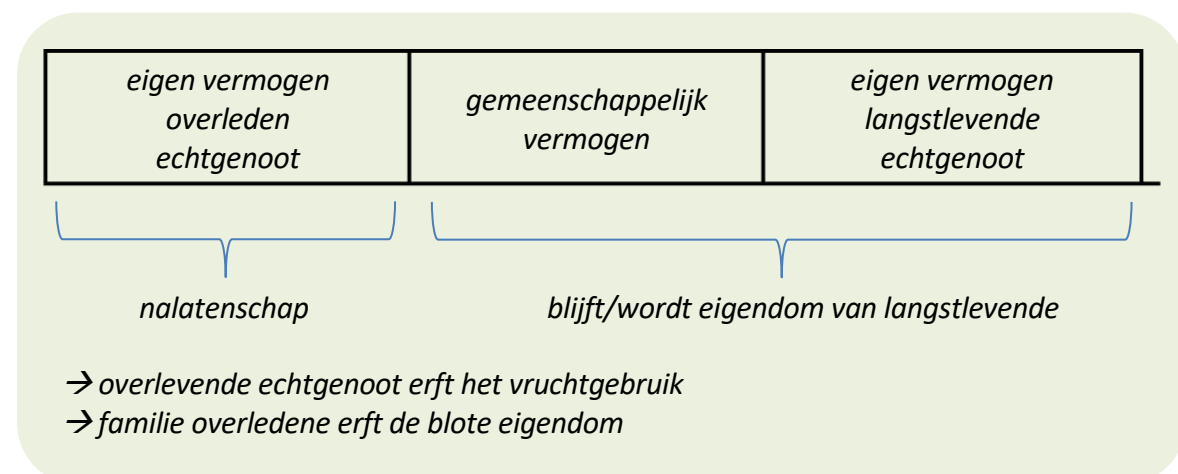
HET WETTELIJK ERFRECHT

Gehuwde personen met een gemeenschapsstelsel

- Meest voorkomende huwelijksstelsel.
Het geldt voor (1) mensen die zijn gehuwd zonder huwelijkscontract en voor (2) hen die daarvoor hebben gekozen in een huwelijkscontract.
- Onderscheid tussen 'eigen vermogen' en 'gemeenschappelijk vermogen':
 - alles wordt vermoed gemeenschappelijk te zijn. Eigen is:
 - ✓ wat men bezat op de dag van het huwelijk.
 - ✓ wat men tijdens het huwelijk erft of krijgt (ook hetgeen nadien van mede-eigenaars wordt overgenomen - bvb verdeling tussen broers-zusters).
 - verdeling van de huwgemeenschap vóór de verdeling van de nalatenschap.
- Echtpaar mét kinderen:** bij overlijden van de eerste echtgenoot gebeurt het volgende:

- Echtpaar zonder kinderen:** bij overlijden van de eerste echtgenoot gebeurt het volgende:

Gehuwde personen met een stelsel van scheiding van goederen

- Bij overlijden **met** kinderen verkrijgt de langstlevende echtgenoot het vruchtgebruik en erven de kinderen de blote eigendom.
- Bij overlijden **zonder** kinderen verkrijgt de langstlevende echtgenoot het vruchtgebruik en erft de familie van de overledene de blote eigendom.

Wettelijk samenwonenden

De langstlevende van de partners erft het vruchtgebruik van de gezinswoning en de huisraad (in zoverre deze eigendom is van de overledene). De kinderen/familie van de overledene erven de rest.

Noch gehuwd, noch wettelijk samenwonend

- indien de overledene kinderen heeft erven deze alles. Bij vooroverlijden van de kinderen geldt 'plaatsvervulling'.
- Indien de overledene geen kinderen heeft erven de nog in leven zijnde ouders ieder $\frac{1}{4}$ van de nalatenschap. De rest wordt verdeeld tussen de broers en zusters.

Enkele begrippen:

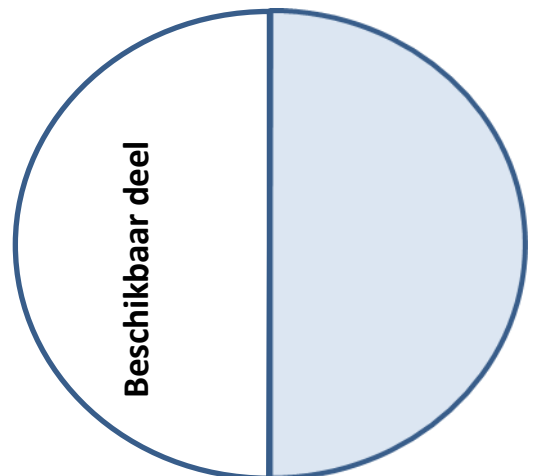
- *testator: degene die een testament maakt*
- *legaat: dat wat de testator geeft*
- *legataris: degene die het legaat ontvangt*

WAAROM EEN TESTAMENT ?

- Dit doet men als men wil afwijken van het wettelijke erfrecht.
- Bezint eer ge begint ...
 - testamenten zijn de vijanden van de familie.
 - leg eventueel in het testament uit waarom u afwijkt van het normale erfrecht (beloning, straf, onevenwicht herstellen, ...) . Verwittig eventueel de erfgenamen op voorhand.

DE RESERVE

- Soms wordt u beperkt door het 'reservatair erfrecht'
 - als er kinderen zijn, is het beschikbaar deel gelijk aan de helft van de fictieve massa.
 - fictieve massa is de som van:
 - ✓ wat er is bij het overlijden;
 - ✓ minus de schulden bij het overlijden;
 - ✓ al wat de overledene heeft geschonken tijdens zijn leven, na toepassing van indexatie.
 - de langstlevende echtgenoot heeft recht op twee mogelijke reserves (steeds op degene die het meest waard is):
 - ✓ de 'concrete' reserve: het vruchtgebruik van de gezinswoning en de huisraad.
 - ✓ de 'abstracte reserve': het vruchtgebruik over de helft van de nalatenschap.
 - belang van verschil tussen:
 - ✓ schenkingen als voorschot op erfdeel;
 - ✓ schenkingen buiten erfdeel.
- Er is een belangrijk alternatief voor gehuwden. Zij kunnen hun huwelijkscontract als 'testament' gebruiken. Hiermee kan de reserve dikwijls worden vermeden.

WAAROM EEN HUWELIJKSCONTRACT ?

- Afwijken van het stelsel van wettelijke gemeenschap
- Afwijken van de normale verdeling van het gemeenschappelijk vermogen:
 - inbreng van goederen in het gemeenschappelijk vermogen;
 - keuzebedingen waarbij de langstlevende van de partners kan kiezen hoe het gemeenschappelijk vermogen wordt verdeeld.

DE OVERHEID ALS ERFGENAAM → DE ERFBELASTING

Als u iemand iets geeft bij testament, maakt u eveneens de overheid tot legataris onder de vorm van een 'erfbelasting' (vroeger bekend als 'successierecht'):

Tarieven erfbelasting in rechte lijn en tussen partners	
van € 0,01 tot en met € 50.000,00	3%
van € 50.000,01 tot en met € 250.000,00	9%
boven € 250.000,00	27%

maar vrijstelling voor langstlevende partner¹:

- eerste € 50.000,00 roerend
(vermoedelijk voor overlijdens vanaf 1 januari 2026, de eerste € 75.000,00 roerend)
- gezinswoning²

Tarieven erfbelasting	Broers/zusters (per hoofd)	Anderen (op het totaal!)
van € 0,01 tot en met € 35.000,00	25%	25%
van € 35.000,01 tot en met € 75.000,00	30%	45%
boven € 75.000,00	55%	55%

HET IS VAAK BETER OM TE SCHENKEN DAN OM TE LEGATEREN

- de schenkbelasting is lager dan de erfbelasting

Tarieven schenkbelasting (onroerende goederen)		
	Rechte lijn en partners	Anderen
van € 0,01 tot en met € 150.000,00	3%	10%
van € 150.000,01 tot en met € 250.000,00	9%	20%
van € 250.000,01 tot en met € 450.000,00	18%	30%
boven € 450.000,00	27%	40%
Tarieven schenkbelasting (roerende goederen)		
vast tarief	3%	7%

- hoe schenken zonder uzelf te veel te benadelen:
 - schenk enkel de blote eigendom en behoud het vruchtgebruik.
 - leg een last tot onderhoud op.

¹ Partner = gehuwd, wettelijk samenwonend of gedurende één jaar ononderbroken samenwonend en 'gemeenschappelijke huishouding voeren'.

² voor feitelijk samenwonenden geldt deze vrijstelling pas na 3 jaar samenwonen.

vruchtgebruik
+
blote eigendom

=

volle eigendom

DE ZORGVOLMACHT

Een zorgvolmacht is een document waarin u vastlegt wie uw zaken mag beheren wanneer u dit zelf niet meer kunt (als gevolg van ziekte, dementie, bewustzijnsverlies).

Zonder zorgvolmacht dient een bewindvoerder te worden aangesteld via de rechtbank, wat meer administratie betekent en minder persoonlijke keuze biedt.

Met een zorgvolmacht kiest u zelf wie uw bankrekeningen beheert, wie uw vastgoed mag beheren of verkopen, wie administratieve of fiscale handelingen mag uitvoeren en wie beslissingen neemt rond woonzorg of huisvesting.

De zorgvolmacht laat ook successieplanning toe, indien schenkingen worden mogelijk gemaakt en wordt voorzien in het kunnen uitoefenen van de keuzes die het huwelijkscontract eventueel biedt.

HERBERT STYNEN

NOTARIS

PASTORIJSTRAAT 13

2460 KASTERLEE

TEL - 014 85 47 80

INFO@NOTARISKASTERLEE.BE

BTW - 0760 553 244